

Najważniejsze tematy poruszane przez Jana Pawła II

- Prawa człowieka i jego godność
  - Wolność religijna
  - Pokój i pojednanie
  - Sprawiedliwość społeczna
  - Ekumenizm
  - Rodzina
  - Obrona życia
  - Młodzież i dzieci
  - Ubodzy i chorzy
  - Wiara
  - Modlitwa
  - Miłosierdzie
  - Eucharystia
  - Różaniec
  - Maryja
  - Powołanie do świętości
  - Doktryna wiary (kkk, kpk)
  - Kultura, nauka, sztuka, sport
  - Vaticanum secundum
-

Wybrane cytaty

1. Dzisiaj, kiedy zmagacie się o przyszły kształt życia społecznego i państwowego, pamiętajcie, iż zależy on przede wszystkim od tego, jaki jest człowiek – jakie jest jego sumienie.

2. Dzisiaj w Polsce potrzeba ludzi głębokiej wiary i prawego sumienia, ludzi kształtowanych na Ewangelii i społecznej nauce Kościoła.

3. Trudne sprawy Ojczyzny chcę polecić Bożej Opatrzności i zachęcić wszystkich odpowiedzialnych za stan państwa do troski o dobro Rzeczypospolitej i jej obywateli.

4. Sprawy mojej Ojczyzny zawsze były i są mi bardzo bliskie. Wszystko, co przeżywa mój naród, wszystko to głęboko noszę w sercu. Dobro Ojczyzny uważam za moje dobro.

5. Potrzeba dzisiaj bardzo światu, a także naszej Ojczyźnie ludzi dojrzałej wiary, którzy z odwagą wyznają Chrystusa w każdym miejscu i w każdej sytuacji.

6. Naród zaś jest bogaty przede wszystkim ludźmi. Bogaty człowiekiem. Bogaty młodzieżą!

7. Niech zapanuje duch miłosierdzia, bratniej solidarności, zgody i współpracy oraz autentycznej troski o dobro naszej Ojczyzny.

8. Nie pragniemy takiej Polski, która by nas nic nie kosztowała. Natomiast czuwajmy przy

wszystkim, co stanowi autentyczne dziedzictwo pokoleń, starając się wzbogacić to dziedzictwo.

9. W duszy Polaka dwa uczucia: uczucie religijne i patriotyczne. Uczucia miłości do Ojczyzny chodzą ze sobą w parze; chociaż uczucie religijne – miłość do Boga i płynąca z niej miłość bliźniego – prowadzi nas do ojczyzny wiecznej, to przecież wyzwala równocześnie żarliwy stosunek do ojczyzny doczesnej. Te dwa uczucia złączyły się w duszach naszych zwłaszcza poprzez doświadczenia dziejowe – cierpienie i niedole naszego narodu.

10. Polska jest naszą matką szczególną. Niełatwe są jej dzieje, zwłaszcza na przestrzeni ostatnich stuleci. Jest matką, która wiele przecierpiała i wciąż na nowo cierpi. Dlatego też ma prawo do miłości szczególnej.

11. Ojczyzna oznacza odpowiednie kształtowanie środowiska zamieszkania i środowiska pracy, oznacza uważną troskę o niedzielę i dni świąteczne, oznacza kształtowanie gościnności, pomocy sąsiedzkiej, kultury politycznej.

12. Nie sposób zrozumieć tego Narodu, który miał przeszłość tak wspaniałą, ale zarazem tak straszliwie trudną – bez Chrystusa.

13. Nie łatwa jest ta polska ziemia, nasza Ojczyzna. Można powiedzieć, że na przestrzeni swoich tysiącletnich dziejów nie przestawała być ziemią wielorakiego wyzwania. To wyzwanie w pewnych okresach przynosiło jej wielkość i sławę. W innych – łączyło się z cierpieniem.

14. Polskim rodzinom życzę, ażeby w modlitwie znajdowały światło i moc do wypełniania swoich zadań, szerząc w swoich środowiskach przesłanie miłości miłosiernej.

Wybrane cytaty

1. Przez różaniec lud chrześcijański niejako wstępuje do szkoły Maryi, dając się wprowadzić w kontemplację piękna oblicza Chrystusa i w doświadczenie głębi Jego miłości. Za pośrednictwem różańca wierzący czerpie obfitość łaski, otrzymując ją niejako wprost z rąk Matki Odkupiciela.

2. W dziesiątki różańca serce nasze może wprowadzić wszystkie sprawy, które składają się na życie człowieka, rodziny, narodu, Kościoła, ludzkości. Sprawy osobiste, sprawy naszych bliźnich, zwłaszcza tych, którzy są nam najbliżsi, tych, o których najbardziej się troszczymy. W ten sposób ta prosta modlitwa różańcowa pulsuje niejako życiem ludzkim.

3. Odmawiać różaniec bowiem to nic innego, jak kontemplować z Maryją oblicze Chrystusa.

4. Nie sposób wymienić niezliczoną rzeszę świętych, którzy znaleźli w różańcu autentyczną drogę świętości.

5. Przechodzić z Maryją przez sceny różańca to jakby być w szkole Maryi, by czytać Chrystusa by wnikać w Jego tajemnice, by zrozumieć Jego przesłanie.

6. Nigdzie drogi Chrystusa i Maryi nie jawią się tak ściśle złączone, jak w różańcu.

7. Różaniec pomaga nam wzrastać w tym upodobnieniu się aż do osiągnięcia celu, którym jest świętość.

8. To uzupełnienie o nowe tajemnice, w niczym nie szkodząc żadnemu z istotnych aspektów

---

tradycyjnego układu tej modlitwy, ma sprawić, że będzie ona przeżywana w duchowości chrześcijańskiej z nowym zainteresowaniem jako rzeczywiste wprowadzanie w głębię Serca Jezusa Chrystusa, oceanu radości i światła, bóleści i chwały.

9. Różaniec ze swej natury jest modlitwą pokoju z racji samego faktu, że polega na kontemplowaniu Chrystusa, który jest Księciem Pokoju i naszym pokojem. Różaniec jest modlitwą pokoju także ze względu na owoce miłości miłosiernej, jakie rodzi.

10. Różaniec święty zgodnie z dawną tradycją jest modlitwą, która szczególnie sprzyja gromadzeniu się rodziny. Kierując wzrok na Jezusa, poszczególni jej członkowie odzyskują na nowo również zdolność patrzenia sobie w oczy, by porozumieć się, okazywać solidarność, wzajemnie sobie przebaczać, by żyć z przymierzem miłości odnowionym przez Ducha Bożego.

11. Rodzina, która odmawia razem różaniec, odtwarza poniekąd klimat domu w Nazarecie: Jezusa stawia w centrum, dzieli się z Nim radości i cierpienia, w Jego ręce składa się potrzeby i projekty, od Niego czerpie się nadzieję i siłę na drogę.

12. Weźcie znów ufnie do rąk koronkę różańca, odkrywając ją na nowo w świetle Pisma Świętego, w harmonii z liturgią, w kontekście codziennego życia. Oby ten mój apel nie popadł w zapomnienie nie wysłuchany!

Wybrane cytaty

1. Człowiek jest powołany do wolności.
2. Nie ma wolności bez odpowiedzialności i bez umiłowania prawdy.
3. Wolność jest człowiekowi dana i zadana, by ukazywała prawdę o dobru.
4. W przykazaniu miłości Boga i człowieka wolność znajduje najpełniejsze urzeczywistnienie, bo jest ona dla miłości.
5. Jeśli człowiek chce być wolny, musi budować swoją wolność na fundamencie obiektywnej prawdy.
6. Wolność jest wielkim dobrem wówczas, kiedy umiemy świadomie jej używać do tego wszystkiego, co jest prawdziwym dobrem.
7. Chrystus uczy, że najwspanialszym wypełnieniem wolności jest miłość, która urzeczywistnia się w oddaniu i służbie.
8. Prawdziwie wolny jest ten, kto potrafi stawiać sobie ograniczenia.
9. To co w pierwszej chwili wygląda na ograniczenie, w rzeczywistości może okazać się przestrzenią prawdziwej wolności.
10. Kluczową sprawą dla pokoju jest kwestia wolności religijnej.
11. Człowiek jest wolny, ponieważ ma zdolność wyboru.
12. Być wolnym, to móc i chcieć wybierać, to żyć zgodnie ze swym sumieniem.
13. Wolność nie daje nieograniczonych przywilejów. Kto tak ją pojmuje, naraża wolność na śmiertelny cios.
14. Człowiek wolny jest przede wszystkim zobowiązany do prawdy.
15. Nie ma wolności bez prawdy.

16. Nie ma wolności bez miłości.
17. Nie ma wolności bez solidarności.
18. Nie ma wolności bez ofiar.
19. Nie ma wolności bez sprawiedliwości.
20. Idea wolności może być przeniesiona w realia życia tylko tam, gdzie ludzie wspólnie są o niej przekonani i nią przeniknięci, świadomi niepowtarzalności i godności człowieka oraz jego odpowiedzialności przed Bogiem i ludźmi.
21. Tam – i tylko tam – gdzie wspólnie opowiadają się za wolnością i walczą o nią solidarnie, może ona zapanować i przetrwać.
22. Wolności jednostki nie da się oddzielić od wolności wszystkich innych ludzi.
23. Wolność jest w niebezpieczeństwie tam, gdzie ludzie ograniczają swe spojrzenia tylko do kręgu własnego życia i nie są gotowi angażować się bezinteresownie na rzecz innych.

24. Wolność przeżywana solidarnie wyraża się w działaniu na rzecz sprawiedliwości w dziedzinie politycznej i społecznej, i kieruje wzrok ku wolności innych.
25. Wolność wymaga wielkoduszności i gotowości do ofiar, wymaga czujności i odwagi.
26. Wolność jest niezwykle cenną wartością, za którą trzeba płacić wysoką cenę.
27. Nikt nie może się uchylać od osobistej odpowiedzialności za wolność.
28. Jeśli, ktoś doświadczył miłości, doświadczył również wolności.